

Ordet är inte längre fritt

Skyddat varumärke. Allt fler bolag vill muta in uttryck som »bra miljöval«. Men kan man äga svenska språket?

AV PIA SJÖGREN

Ska vi skriva pip pip, som i amerikanska filmer, för att stora företag har lagt beslag på svenska språket?», säger Nils-Gunnar From, vd Storuman Energi, som nu hotas med stämning av Naturskyddsföreningen för att på hemsidan ha använt uttrycket »bra miljöval«.

Kampen om ord och kombinationer av ord skärps. I fjol fick Patent- och registreringsverket, PRV, in fler ansökningar än något år tidigare. Och i år fortsätter ökningen.

»Vattenkraft – ett bra miljöval!« stod det på Storuman Energis hemsida, om el från vattenkraft. I juni 2006 hörde Naturskyddsföreningen av sig och företaget tog bort formuleringen. Men sedan dess har de båda, via advokater, brevväxlat om eventuell ersättning och förlikning. Nu meddelar Naturskyddsföreningen att de stämmer, med skadeståndskrav, för varumärkesintrång, om inte Storuman Energi går med på ett sista förslag till överenskommelse i godo.

– Här finns ingen kompromiss. De kan inte få köpa svenska språket så att det till slut inte blir något kvar, säger Nils-Gunnar From, vd Storuman Energi, närmast road – och stridslysten.

– Bra miljöval ska vara en märkning med viss kvalitet, som inte vem som helst kan utöva. Vi följer internationella kriterier och deras standard kräver att vi äger märkningen, säger Eva Eiderström, avdelningschef på Naturskyddsföreningen och ansvarig för bra miljöval-licensieringen.

Naturskyddsföreningen har sedan tidigare siluetten av en pilgrimsfalk skyddad som symbol. I fjol ansökte den om varumärkesregistrering för orden bra och miljöval tillsammans – också när de används utan symbolen. PRV har inte fattat något beslut ännu.

Fler än 11 000 ansökningar om varumärkesskydd kom in till PRV i fjol. Sju av tio gäller ord. Det är en ökning med tolv

procent från 2006. En förklaring är att när konjunkturen går upp, så går också varumärkesansökningar upp.

– Varumärken ligger i tiden. Varumärken är investeringar, tillgångar som är värda att skydda. Och numera har sloganliknande varumärken lättare att få skydd, säger Johanna Forsgren Israelsson, jurist på Zacco, en av Skandinavien ledande konsultfirmor inom immaterialrätt.

Svenska Naturskyddsföreningen lanserade det första bra miljöval-märket med

falken 1992. I fjol fick Naturskyddsföreningen in cirka 10 miljoner kronor på bra miljöval-licenser. Nästan 50 elbolag betalar 0,0006 öre/kwh för den särskilt miljömärkta elen.

OCKSÅ UTAN REGISTRERING hos PRV kan företag och organisationer hävda skydd, om orden är tillräckligt väl inarbetade. Därför kan det löna sig för Naturskyddsföreningen att också driva civilmål om »bra miljöval«.

– Det är en balansgång nästan varje gång. Är orden tillräckligt särskiljande eller mer allmänt beskrivande? Det handlar om behovet av ensamrätt mot behovet av fri hållning, säger Per Carlsson, domare och ordförande i Patentbesvärsträtten, dit PRV:s beslut kan överklagas.

Under resans gång har Naturskyddsföreningen också bett Storuman Energi att inte använda »klimatmässigt bästa valet« och »bara från miljövänlig vattenkraft«.

– När jag tänker på alla turer de senaste åren brukar jag lite skämtsamt prata om striden med spenatmaffian, säger Nils-Gunnar From, Storuman Energi. ■

GODKÄNDA VARUMÄRKEN:

Silja Happy Days Oy Silja Line AB
Summer Joy V&S Vin & Sprit AB
Live in a work of Art Ross Arkitektur & Design AB
Omega-3 på G Björn Holstensson, Borensberg
Chokladens dag Malmö Chokladfabrik AB

EJ GODKÄNDA VARUMÄRKEN:

Lugna favoriter Modern Times Group MTG
Tillbaka till arbetet Skandia
Du blir vad du äter Wasabröd
Kunden är kung Resurs Bank
Bistånd på köpet Kooperativa förbundet KF

Konflikt om miljöord. Svenska Naturskyddsföreningen, SNF, stämmer Storuman Energi som marknadsfört el från vattenkraft med orden »bra miljöval«. SNF har ansökt om att få orden registrerade som varumärke.